

Bevakningsrapport för prioriterade EU-policyområden:

februari 2012

Detta är årets andra rapport om Stockholmsregionens Europakontors arbete med bevakning och påverkan av de prioriterade områdena för 2012.

Innehållsförteckning

Inre marknad och konkurrens	2
EU-direktiv om offentlig upphandling	2
Tjänster i allmänt/ekonomiskt intresse.....	2
Miljö och klimat.....	2
Miljökonsekvensbedömningar	2
Översyn av direktivet om omgivningsbuller.....	3
EU-direktiv om energieffektivitet.....	3
Samråd om finansiering av energieffektivisering i fastigheter.....	4
Översyn av EU:s luftkvalitetspolicy	4
Transport	4
Fonden för ett sammanlänkat Europa ("Connecting Europe")	6
Vitboken om transport	6
TEN-T	6
Tillväxtfrågor.....	7
EU:s strategi för Östersjöregionen	7
Sammanhållningspolitiken 2014-2020	7
Forskning och innovation	7
Kommande ramprogram om forskning och innovation 2014-2020.....	8

Inre marknad och konkurrens

För Sverige i allmänhet och Stockholmsregionen i synnerhet är det viktigt med en fungerande fri rörlighet som underlättar både export och import av varor och tjänster.

EU-direktiv om offentlig upphandling

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

Den 20-21 februari var det möte i konkurrenskraftsrådet. På agendan stod bl. a. offentlig upphandling. Två frågor som togs upp var A- och B-tjänster samt mer utrymme för förhandling i upphandlingsprocessen. I kommissionens nuvarande lagstiftningsförslag har åtskillnaden mellan "A"- och "B"-tjänster tagits bort. Detta går alltså emot SEF:s framförda synpunkter till kommissionen där man vill ha kvar uppdelningen. Speciella regler ("light regime") ska dock gälla för sociala, hälsa utbildning och andra speciella tjänster. En majoritet i Rådet verkar däremot vilja behålla en uppdelning mellan A- och B-tjänsterna. Under rådsmötet 20-21 februari uttryckte Rådet att det ska finnas "rätt balans" mellan att främja konkurrens och behålla lättare regler för B-tjänster.

En majoritet i Rådet förespråkar också ännu mer utrymme för förhandling än kommissionen i sitt lagstiftningsförslag, dock ska särskilda garderingar användas för att säkra rättvis behandling mellan budgivare. Rådets position hittills verkar därmed stödja SEF:s synpunkter.

Rådets förhandlingar fortsätter vid ett antal tillfällen under det danska ordförandeskapet våren 2012. Arbetet kommer sannolikt att fortsätta under hösten. Av kommissionens förslag framgår att direktiven föreslås vara genomförda senast den 30 juni 2014.

I Europaparlamentet blev den svenska Europaparlamentarikern Åsa Westlund (s) i februari utsedd som rapportör för Europaparlamentets betänkande i det rådgivande utskottet ENVI. Europakontoret skickade föreningens yttrande till henne i mitten av februari för att informera om SEF:s synpunkter inför förhandlingarna i Europaparlamentet. Ett möte med henne eller annan medarbetare planeras att bokas in i mars för senaste utveckling i Europaparlamentet.

Hållpunkter för Europakontorets påverkansarbete

20 dec 2011: EU-kommissionens lagstiftningsförslag publiceras

17 jan 2012: Första rådsarbetsgruppsmöte om offentlig upphandling

25 jan 2012: Första utskottsmöte i Europaparlamentets IMCO-utskott där frågan behandlas

Jan-jun 2012: Tolv arbetsgruppsmöten i Rådet

10 dec 2012: Omröstning i Europaparlamentet, första läsningen

Slutet av 2012: Danska ordförandeskapet hoppas nå en överenskommelse

Tjänster i allmänt/ekonomiskt intresse

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

Inget att rapportera för februari.

Miljö och klimat

Miljökonsekvensbedömningar

Kontaktperson på Europakontoret: madelen.charyczak@stockholmregion.org

EU-kommissionen förslag till revidering av direktivet, som ska innehålla förenkling av processer men även bättre koordinering med andra direktiv, förväntas komma först i mitten av 2012. När Europakontoret får kännedom om förslaget kan beslut tas i föreningen om eventuellt påverkansarbete. För februari månad finns inget ytterligare att rapportera.

Översyn av direktivet om omgivningsbuller

Kontaktperson på Europakontoret: gustaf.lundgren@stockholmregion.org

Då åtgärdsprogrammet ännu inte har kommit, finns inget ytterligare att rapportera för februari.

EU-direktiv om energieffektivitet

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

Den 28 februari antogs Europaparlamentets betänkande om energieffektivitet i det ansvariga utskottet ITRE. Det är tydligt att Europaparlamentet fortfarande håller en hårdare linje än Rådet på flera punkter, bl. a. angående kravet på 3 % renovering av offentliga byggnader årligen och kravet om upphandling av fastigheter med hög energiprestanda.

ITRE-utskottet röstade också för att förhandlingarna med Rådet ska påbörjas omgående, utan att invänta att betänkandet först tas upp i Europaparlamentets plenar den 28 mars som hittills var planerat.

Europakontoret har under februari stämt av angående den senaste utvecklingen i Europaparlamentet och Rådet med Martina Högberg, energiråd på Sveriges EU-representation. Enligt Högberg har det danska ordförandeskapet övertygat Europaparlamentet om att vänta med att ta upp betänkandet i Europaparlamentets plenar i slutet av mars tills båda parterna är överens. Detta för att inte fördröja processen. Båda institutioner är intresserade av att nå en överenskommelse så fort som möjligt och senast i juni i år.

Tuffa förhandlingar väntar då Rådet håller en mjukare linje än Europaparlamentet och vill se färre bindande åtgärder, mer flexibilitet och undantag, detta i linje med SEF:s yttrande.

- Kravet på 3% renovering i offentliga byggnader (art 4)

Från Europaparlamentets betänkande framgår att det bindande procentmålet för årlig renovering av offentliga byggnader behålls, men minskas ner från 3 % till 2,5 %. Enligt samtal med energirådet kan Rådet också tänka sig att ha ett bindande mål här, men är mer öppet även för alternativa metoder att uppnå målet, exempelvis genom beteendeåtgärder i byggnader, eventuellt också genom åtgärder utanför byggnader, men här är Rådet ännu inte klar med sin ståndpunkt. Rådets nuvarande position är dock fortfarande att renoveringskravet endast ska gälla nationella myndigheter. Det kan dock bli en del förändringar i Rådets position, men enligt samtal med Martina Högberg kommer SEF:s medlemmar troligtvis inte att omfattas av kravet.

- Kravet om upphandling av fastigheter med hög energiprestanda (art 5)

Angående kravet om att offentliga myndigheter endast ska köpa eller hyra fastigheter med hög energiprestanda håller Rådet fortfarande ståndpunkten att det ska ses i relation till andra hänsyn som kostnadseffektivitet och ekonomisk möjlighet.

Europakontoret har under februari fortsatt påverkansarbetet gentemot Europaparlamentet genom att skicka föreningens yttrande till andra nu utsedda rapportörer i rådgivande utskott samt till skuggrapportörer i det ansvariga utskottet ITRE. Den danska europaparlamentarikern och skuggrapportören Britta Thomsen har hört av sig och tackat för värdefulla synpunkter i SEF:s yttrande som hon kunnat använda i förhandlingarna i Europaparlamentet.

Förhandlingarna mellan Europaparlamentet och Rådet startar i mitten av mars, därmed inleds en intensiv period. Europakontoret återkommer med mer information om detta i marsrapporten.

Hållpunkter för Europakontorets påverkansarbete

22 jun 2011: Kommissionen publicerar direktivförslaget

28 feb 2012: Röstning i Europaparlamentets ansvariga utskott ITRE

13 mars: Förhandlingar mellan Rådet och Europaparlamentet påbörjas

Juni 2012: Europaparlamentet och Rådet hoppas nå en överenskommelse

Samråd om finansiering av energieffektivisering i fastigheter

Samråd om finansiering av energieffektivisering i fastigheter

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

Kommissionen inledde den 15 februari ett samråd gällande finansiering av energieffektivisering i fastigheter. Detta samråd är ett led i kommissionens ansträngningar att nå målen om 20 procents energieffektivisering i EU år 2020. Kommissionen har valt att speciellt fokusera på fastigheter i detta samråd då det enligt kommissionen finns en stor potential att spara energi i just fastigheter.

Föreningen har redan uttalat sig angående energieffektivisering i fastigheter i sitt yttrande angående kommissionens lagstiftningsförslag om energieffektivitet. Där förespråkade föreningen bl. a mindre detaljreglering från EU:s sida. I och med att det redan finns synpunkter framtagna har Europakontoret nu en första diskussion med SEF:s medlemmar för att se om det kan vara intressant att skicka in uppföljande synpunkter till kommissionen utifrån föreningens tidigare yttrande.

Samrådet pågår till den 15 maj 2012.

Översyn av EU:s luftkvalitetspolicy

Kontaktperson på Europakontoret: madelen.charyczak@stockholmregion.org

Europakontoret har under februari månad varit i kontakt med ansvarig handläggare på EU-kommissionen, Ulf Björnholm Ottosson. Arbetet med översynen av EU:s luftkvalitetspolicy fortsätter genom att EU-kommissionen konsulterar intressenter genom en specifikt ihopsatt grupp av experter. Nästa möte med gruppen planeras under sommaren 2012. Därutöver arrangeras seminarier kring specifika frågor som till exempel PM (partiklar). Dessa är dock mycket tekniska och har därför riktad inbjudan.

EU-kommissionen skickade den 19 juli 2011 en förfrågan till Regionkommittén (ReK) om att ta fram ett förberedande yttrande från ReK om framtiden för EU:s politik för luftkvalitet. Det förberedande yttrandet ingår således i expertfasen av EU:s beslutsprocess och omfattar såväl administrativa/politiska som tekniska aspekter (rekommendationer beträffande lagstiftning och processförslag).

Ett utkast till yttrande behandlades vid ENVE-utskottets sammanträde tisdagen den 7 februari.

Huvudfokus i utkastet till yttrande är att finna rätt balans mellan EU:s utsläpps- och immissionspolitik. Den utsläppspolitik som tar itu med luftföroreningarna vid källan (i synnerhet utsläpp från fordon) är alldeles för svag och stämmer inte överens med skyldigheterna enligt EU:s immissionslagstiftning (direktivet om luftkvalitet).

Ett par punkter i yttrandet är intressanta att lyfta fram¹:

¹ Yttrandet finns att läsa i sin helhet här:

<https://toad.cor.europa.eu/AgendaDocuments.aspx?pmi=ha5jDW%2bOWSG%2fBrY5mOJQOpWagkDxpDmrdLxAYnYqvwQ%3d>

- ReK anser att tonvikten vid översynen av EU:s luftkvalitetspolitik måste ligga på hur (dvs. genom vilken typ av lagstiftning eller vilka åtgärder) EU-lagstiftningen kan bidra till att förbättra luftkvaliteten. I det sammanhanget är åtminstone följande aspekter av vikt: en flernivåstrategi, ett helhetsperspektiv och det verkliga genomförandet av EU:s lagstiftning i Europas städer. Man måste därför lägga tyngdpunkten på EU-direktivets genomförbarhet och problemen med genomförandet i städerna och regionerna.
- ReK konstaterar att många europeiska städer och regioner trots stora ansträngningar inte i tid har lyckats uppfylla normerna för PM10, PM2,5 och NO2. Det beror framför allt på tre typer av hinder: begränsat inflytande, begränsade möjligheter och begränsat politiskt spelrum.
- ReK anser att enskilda lokala och regionala myndigheter enbart i begränsad utsträckning kan bidra till att förbättra den lokala luftkvaliteten. Avsikten med politiken på lokal och regional nivå är att minska utsläppen från lokala föroreningskällor, men den huvudsakliga orsaken till lokala luftföroreningar är gränsöverskridande och transregionala utsläpp. I olika medlemsstater utarbetas nationell lagstiftning för att göra det möjligt att övervältra böter på kommuner och regioner vid överträdelse av EU-lagstiftningen. De lokala och regionala myndigheterna måste uppfylla gränsvärdena med de begränsade möjligheter och medel de förfogar över. Myndigheter på EU-nivå och nationell nivå har betydligt större och effektivare möjligheter och medel. Därför anser ReK att medlemsstaterna även fortsättningsvis bör ha det yttersta ansvaret för betalning av böter i de fall gränsvärdena inte har uppnåtts. ReK anser att det är orättvist att ålägga de lokala och regionala myndigheterna böter och motsätter sig sådan praxis.
- ReK anser även att direktivet om nationella utsläppstak är det bäst lämpade instrumentet för att minska bakgrundkoncentrationer. Det är av största vikt att översynen av detta direktiv är tillräckligt ambitiöst för att minska bakgrundkoncentrationer i hela Europa. Därigenom blir luftkvalitetspolitiken på lokal och regional nivå också realistisk och genomförbar. Det är enbart genom en hög ambitionsnivå på dessa områden som man kan förverkliga ambitiösa målsättningar i luftkvalitetsdirektiven. I det sammanhanget anser ReK att en sammanlänkning av direktivet om utsläppstak med direktiven om luftkvalitet kan bidra till att avpassa de olika ambitionsnivåerna till varandra.
- ReK uttalar sig även om flexibilitet och betonar att väderförhållanden har ett viktigt negativt inflytande på luftföroreningsnivåerna. Lokala och regionala åtgärder kan omöjligt bekämpa effekterna av det, och EU-lagstiftningen bör ta hänsyn till det genom särskilda överenskommelser för år med extrema väderleksförhållanden, till exempel genom att man inför ett flerårigt genomsnittsvärde istället för ett årligt.

Yttrandet antogs av utskottet och planeras att godkännas vid plenarsessionen den 3-4 maj 2012.

Europakontoret kommer under följande månad att boka in ett möte med ansvarig handläggare på EU-kommissionen för att få en presentation om översynen och vilket utrymme det finns för Stockholmsregionen att komma med synpunkter. Det samråd som var planerat till hösten 2012 kommer troligen att äga rum under våren 2013 istället.

SEF bör ta fram ett yttrande till det offentliga samrådet och eventuellt kan Stockholmsregionen föra fram synpunkter och exempel på de konferenser och seminarier som kommer att anordnas under året. Europakontoret stämmer av med medlemmarna om intresse finns och undersöker möjligheterna närmare med EU-kommissionen.

Hållpunkter för Europakontorets påverkansarbete

- Maj 2012: Sammanställning av det offentliga samrådet (juni-okt 2011) presenteras
- Våren 2013: Offentligt samråd inleds

Transport

Fonden för ett sammanlänkat Europa ("Connecting Europe")

Kontaktperson på Europakontoret: gustaf.lundgren@stockholmregion.org

Ett första möte för utbyte av åsikter kring CEF kommer att hållas i Europaparlamentet den 27 mars. Troligtvis kommer någon typ av första arbetsdokument tas fram i samband med detta och som sedan kommer att ligga till grund för en "mini-hearing" i Europaparlamentet den 24 april. Därefter kommer ett första officiellt utkast till rapport att kunna presenteras. En slutgiltig åsikt från Europaparlamentet förväntas kunna antas först i januari 2013.

Rådet förväntas komma att behandla CEF då EU:s transport- och infrastrukturministrar möts i Bryssel den 7-8 juni.

Vitboken om transport

Kontaktperson på Europakontoret: gustaf.lundgren@stockholmregion.org

Vitboken antogs i Europaparlamentets TRAN-utskott i november 2011 och en resolution antogs sedan vid plenarsessionen i januari 2012.

Europaparlamentet uppmanar här EU-kommissionen att föreslå lagstiftning på ett antal områden - främst vad gäller miljöaspekter av transport, men även vad gäller ökning av multimodala transporthubbar m.m. Man efterlyser även ett förslag om rörlighet i städer som man önskar att EU-kommissionen ska ta fram till 2015. Tanken är att lokala och regionala myndigheter ska utarbeta rörlighetsplaner för att effektivisera transportkedjorna för person- och godstrafik i städer och tätorter.

Europaparlamentet föreslår även ett utbyte av bästa praxis vad gäller forskning och innovation kring hållbara koncept för rörlighet i städer. Europaparlamentet uppmanar också EU-kommissionen att senast 2013 ta fram initiativ som på olika sätt främjar miljövänlig kollektivtrafik, gång och cykling. Detta gäller allra främst för städer.

TEN-T

Kontaktperson på Europakontoret: gustaf.lundgren@stockholmregion.org

Ett första utbyte av åsikter ägde rum i Europaparlamentet den 27 februari då TRAN-utskottet hade sammanträde. Ett arbetsdokument ("draft report") kommer nu att tas fram av ärendets rapportörer, ett dokument som kommer att ligga till grund för ett andra möte som man hoppas kunna arrangera i anslutningen till en allmän hearing den 8 maj. Här hoppas man från TRAN-utskottets håll att man kan få kommissionär Siim Kallas som huvudtalare. Generellt var de flesta ledamöter som yttrade sig under TRAN-mötet den 27 februari nöjda med EU-kommissionens förslag. Vissa ledamöter uttryckte sig dock frågande till vad koordinatörerna av de olika s.k. transportkorridorerna exakt ska göra. Det framkom även att det är finansieringsfrågan som är den allra svåraste frågan att lösa och att det här kommer att bli tuffa diskussioner med rådet. Rådet förväntas i sin tur ta upp frågan då EU:s transportministrar möts i Bryssel den 22-23 mars.

Utkastet till rapport kommer under mars och april att arbetas fram tillsammans med skuggrapportörer från andra utskott, diverse intressegrupper samt även tillsammans med rapportörerna från ett närliggande ärende, fonden för ett sammanlänkat Europa (Connecting Europe Facility, CEF). En slutgiltig åsikt från Europaparlamentet förväntas kunna antas vid plenarsessionen i december 2012 alternativt i januari 2013.

Tillväxtfrågor

EU:s strategi för Östersjöregionen

Kontaktperson på Europakontoret: madelen.charyczak@stockholmregion.org

För februari månad finns inget ytterligare att rapportera. Europakontoret inväntar EU-kommissionens förslag till mål och indikatorer som ska komma i mars och stämmer av med medlemmarna om intresse finns att påverka beslutet om dessa.

Hållpunkter för Europakontorets påverkansarbete

- 30 mars: EU-kommissionens meddelande med förslag till mål och indikatorer för Östersjöstrategin

Sammanhållningspolitiken 2014-2020

Kontaktperson på Europakontoret: madelen.charyczak@stockholmregion.org

I februari 2012 skulle EU-kommissionen ha antagit ett meddelande om det gemensamma strategiska ramverket (GSR), men det har ytterligare försenats. Tanken med det GSR är att det ska fungera som en viktig referens för förvaltningsmyndigheter och intressenter om hur man kan ha ett integrerat territoriellt synsätt och samordna och kombinera olika fonder i samma projekt.

EU-kommissionen har som avsikt att starta ett öppet samråd då meddelandet om GSR har antagits. Europakontoret har tagit del av ett utkast till meddelandet om GSR (finns intresse att läsa utkastet kontakta Madelen). Potentiella frågor som EU-kommissionen vill ha svar på i den efterföljande konsultationen är bland annat:

- i vilken utsträckning bidrar de viktigaste åtgärderna inom GSR till att uppfylla målen med Europa 2020 strategin? Vad borde läggas till och vad är mindre viktigt?
- Identifierar GSR de viktigaste territoriella utmaningarna och främjar ett mer strategiskt och integrerat synsätt?
- Ger GSR tillräcklig täckning och vägledning när det gäller horisontella principer?
- Är alla relevanta regionala samarbeten tillräckligt presenterade av GSR?
- Har alla relevanta frågor som rör samordning med annan EU-politik har uppmärksamats?

Europakontoret avvaktar EU-kommissionens meddelande om det strategiska ramverket och eventuellt kan det bli aktuellt att delta i konsultationen om detta under sommaren 2012.

Städers roll i sammanhållningspolitiken:

Under "Urban Forum" som ägde rum den 16 februari i Bryssel diskuterades städernas betydelse för tillväxten och deras roll i sammanhållningspolitiken. Tre initiativ som EU-kommissionen har utvecklat för att stödja städerna inom sammanhållningspolitiken presenterades:

- "Urban Development Platform", en plattform ämnat att stimulera dialog och erfarenhetsutbyte om stadsutveckling mellan städerna och med EU-kommissionen inom

områden relaterade till Europeiska regionalfondens investeringsprioriteringar och hållbar stadsutveckling. Maximalt 300 städer kommer att få delta i plattformen och dessa städer nomineras först av medlemsstaterna i respektive stats partnerskapsavtal, men väljs sedan ut av EU-kommissionen. EU-kommissionen kommer att upprätta och driva plattformen samt ge särskild expertis. Plattformen är inget finansieringsinstrument utan bara ett nätverk för Europas städer.

- "Urban Innovative Actions", ett instrument som är ämnat att ge stöd åt innovativa stadsutvecklingslösningar. EU-kommissionen kommer att utlysa en tävling för innovativa och experimentella projekt, där de bästa (enligt EU-kommissionen) kommer att finansieras. Projekten bör även kunna användas i andra städer och de som väljs kommer att lyftas fram av EU-kommissionen som goda exempel. Initiativet kommer att hanteras centralt av EU-kommissionen och utgöra 0,2 procent av regionala utvecklingsfondens budget. Hur detaljerna för initiativet kommer att se ut diskuteras just nu av Rådet och Europaparlamentet men när förslaget har antagits kommer EU-kommissionen att anta delegerande akter, förmodligen under 2013.
- "Integrated Territorial Investments" (ITI), är avsedd för att vara en styrningsmekanism inom strukturfonderna. ITI ska förena de tematiska prioriteringarna med territoriala prioriteringarna och vara till för större projekt som behöver sektorsövergripande investeringar. Den kommer att utvecklas på stads- eller storstadsnivå och är till för att integrera mindre projekt inom Europeiska socialfonden med stöd för små och medelstora företag från regionala utvecklingsfonden. EU-kommissionen vill öronmärka 5 procent av regionala utvecklingsfondens budget för dessa projekt.

Hållpunkter för Europakontorets påverkansarbete

- våren 2012: EU-kommissionen antar meddelande om gemensamma strategiska ramverket
- Våren-sommaren 2012: EU-kommissionen startar ett öppet samråd om det gemensamma strategiska ramverket

Forskning och innovation

Kommande ramprogram om forskning och innovation 2014-2020

Kontaktperson på Europakontoret: joanna.szyfter@stockholmregion.org

Den 2 februari var det informellt ministermöte i Köpenhamn. På agendan stod bl. a. nya forskningsprogrammet Horisont 2020.

Under mötet diskuteras bl. a. vikten av förenklingar för projektdeltagande i EU:s forskningsprogram. Det noterades att kommissionen gjort stora framsteg i strukturen av Horisont 2020 jämfört med tidigare program. Kommissionen föreslår nu endast en uppsättning regler för deltagande genomgående genom hela programmet. Man vill även minska andelen granskningar av projekt och minska ansökningstiden från ansökan till utbetalning med 100 dagar.

Den 21-22 februari var det möte i Konkurrenskraftsrådet. En av frågorna som behandlades var Horisont 2020. Mötet byggde delvis på debatten under det informella ministermötet 2 februari. Ur diskussionen framkom att alla delegationer stödjer kommissionens ansats för att underlätta för små och medelstora företags deltagande i innovationsprocessen, bl. a. genom förenklingar för deltagande i EU:s program och bättre tillgång till riskkapital.

Danska ordförandeskapet arbetar för att nå en överenskommelse i Rådet på innehållet i Horisont 2020 senast maj i år.

Hållpunkter för Europakontorets påverkansarbete:

30 nov 2011: EU-kommissionens lagstiftningsförslag publiceras

2 feb 2012: Informellt Konkurrenskraftsrådsmöte i Köpenhamn (officiellt start för Rådets arbete)

9 okt 2012: Omröstning i Europaparlamentets ITRE-utskott

10 dec 2012: Indikativ planering för omröstning under Europaparlamentets plenarsession